

bronz képmásai, melyek az ősök szentélyében helyezkednek el, az isten-szobrok, a maszkok, varázsdobok stb, mind a funkcionális művészet jegyében születtek.

A kiállítás anyaga Talat Benler, a Török Köztársaság magyarországi nagyköveteinek magángyűjteménye.

2.

A néprajzi gyűjtés napjaink divatja. Nemcsak a múzeumok, hanem a magángyűjtők, sőt a kereskedők is járják a falvakat a ma már funkciójukat veszített használati és művészeti tárgyakra vadászva.

A Komárom megyei múzeumi szervezet keretében az elmúlt évek során jelentős néprajzi gyűjtemény jött létre, ami eleinte csak a múzeum raktárait gazdagította, majd a tárgyi emlékek egyik részéből 1973-ban a tatai Miklós-malomban meg is nyílt a német nemzetiségi bázismúzeum, amely ma már országos gyűjtőkörű.

Szépen gazdagodik a szlovák gyűjtemény is, amelynek megyei bázisa a kesztölci falumúzeum lesz.

A nemzetiségi hagyományok ápolása mellett azonban gondot fordítunk a jelentős értékeket képviselő magyar néprajzi anyag bemutatására is, amelyre kitűnő lehetőséget nyújt a komáromi igmándi erődben lévő Klapka György Múzeum több mint 200 négyzetméter alapterületű, újonnan helyreállított kiállítótere. Az itt bemutatásra kerülő anyag a tatai Kuny Domokos Múzeum és az esztergomi Balassa Bálint Múzeum gyűjteményéből való. Mivel megyénket elsősorban nem a népművészet jellemzi, a kiállítás gerincét is a kismesterségek bemutatása képezi. A tatai fazekasság országosan is ismert anyagát, a csutorás-, a szíjjártó-, a kádár- a kovácsműhelyek felszerelése, a bútorművéség ritka remekei (pl. az úgynevezett komáromi ládák) és a magyar népviselet megyei darabjai egészítik ki.

A kiállítás jól kapcsolódik be a megyei múzeumok együttesébe, és közművelődésünkben régóta érezhető hiányt pótol.

Bíró Endre

a megyei múzeumi szervezet igazgatója

Helyreigazítás

Folyóiratunk 2. számában jelent meg Nemere István: „A gázpedálra mindig szükség van!” című riportja. Az Országos Mentőszolgálat Főigazgatósága azzal a kéréssel fordult hozzánk, hogy „a cikk tartalmával kapcsolatban a következőket közöljük:

1. Valótlan a cikk egészén végig húzódó azon állítás, miszerint az Országos Mentőszolgálatnál benzintakarékossági verseny folyik.
A valóság az, hogy a Mentőszolgálat igyekszik gondosan, ésszerűen gazdálkodni a rendelkezésére bocsátott eszközökkel, anyagokkal, így az üzemanyaggal is. A felhasználást rendszeresen ellenőrzi, értékeli. Ez kiterjed valamennyi anyagra és eszközre. Időszakonként mindezekről — tehát nemcsak a benzin felhasználásáról — tájékoztatják a mentőszervezeteket. Mindez kötelessége a Mentőszolgálat vezetésének, egyrészt, mert a pazarlás a betegellátásra fordítható összeget csökkenti, másrészt, mert a gépkocsik üzemanyag fogyasztásának vizsgálatát jogszabály is kötelezővé teszi.
2. Nem felel meg a valóságnak a cikk azon állítása, miszerint a Nysa gépkocsiknak a gyár 17,3 liter benzinfogyasztást ír elő nyári, és majdnem 19 litert téli fogyasztásra.
A valóság az, hogy a gyári üzemeltetési útmutató 50–60 kilométeres egyenletes sebességre 13 liter/100 km-es fogyasztást tartalmaz, a vonatkozó jogszabály pedig a Nysa mentőkocsikra egységesen 14,5 liter műszaki normát ír elő.
3. Valótlan a cikk azon állítása, amely szerint a mentőgépkocsivezetők prémiumot kapnak, és ennek alapját benzinmegtakarítási eredményük képezi.
Az Országos Mentőszolgálat gépkocsivezetői semmilyen címen sem kaptak és ma sem kapnak prémiumot. Jutalomban — az intézmény többi dolgozóihoz hasonlóan — munkájuk és magatartásuk általános értékelése alapján részesülnek.
4. Nem felel meg a valóságnak a cikk azon állítása, miszerint a mentőgépkocsivezetőket különböző módon büntetik azokért a közlekedési balesetekért is, amelyek bekövetkezésében vétlenek.
A valóság az, hogy a közlekedési baleset előidézésében vétlen gépkocsivezetők büntetésben nem részesülnek, adatok bizonyítják, hogy többségük — mert munkavégzésük és magatartásuk megfelelő volt — jutalomban részesült. Az eset körülményeitől függően nem ritkán olyan mentőgépkocsivezetők is részesülnek jutalomban, akik közlekedési baleset okozói voltak.

5. Minden alapot nélkülöz a cikk azon állítása, miszerint az OMSZ vezetői a mentőgépkocsivezetőket csalásra kényszerítik a gépkocsivezetők többsége pedig lefojtja a motort, illegálisan szerez üzemanyagot, a szállított beteg életét veszélyeztető lassúsággal közlekedik, hogy számukra drágább a benzin mint a vér, s hogy mindezek miatt emberek halnak meg szerte az országban.

A tény az, hogy alacsony benzinfogyasztásért jutalmat még senki sem kapott. Ugyanígy fegyelmi büntetésben sem részesült még mentőgépkocsivezető azért, mert magas volt a benzinfogyasztása. Viszont minden esetben fegyelmielg vonják felelősségre azt a mentődolgozót — így a mentőgépkocsivezetőt is — aki bármi olyat tesz, ami a mentőfeladatok ellátását veszélyezteti.

- A mentőgépkocsivezetők többsége — ellentétben a cikk állításával — sokszor saját élete és testi épsége kockáztatásával végzi munkáját. Az elmúlt évben 6 mentődolgozó sérült meg, mert a mentőgépkocsit a megengedhetőnél nagyobb sebességgel vezették. A sajnálatos közlekedési balesetek mellett a rendőrség trafipax felvételei is egy-egy esetben a mentőgépkocsik lakott területen való 70—90 km-es sebességére hívják fel a figyelmet.
6. A cikk állítása szerint az OMSZ egyik „fejese” hetekig keresett az egyik mentőállomáson olyan adatot, amivel Nemere István lejárátható. Ez nem felel meg a valóságnak. A vizsgálat célja egy korábbi újságcikkben szereplő bírálatok tisztázása volt, ami minden szervnek kötelessége.
7. Elfogadhatatlanul minősíti a cikk demagógiának azt a szemléletet, miszerint a helyszínen kell jól ellátni a beteget vagy sérültet, azután lehet vinni a kórházba. Ma már a világ valamennyi kulturálmában — így Magyarországon is — alapvető fontosságúnak ismerik el a helyszíni ellátást.

8. Minden alapot nélkülöz a cikk azon állítása, miszerint a mentőkről létezésük óta soha, sehol, senki egyetlen kritikus szót sem írt le vagy ejtett ki, s hogy a Mentőszolgálat vezetése megengedhetetlennek tartja az intézmény működésének bírálatát.

A valóság az, hogy egyrészt a sajtó, a társszervek, a különböző hatóságok, valamint a Mentőszolgálat által szállított betegek az elmúlt években is rendszeresen jelezték, ha az OMSZ működésében hibát, javítanivalót láttak. Ezen kívül az OMSZ több évtizede, évente sok ezer (1978-ban 53 000) általa ellátott betegnek, sérültnek küld közvéleménykutató lapot, kérve észrevételeinek közlését. Bár ezek túlnyomó többsége elismerő, előfordul a hibát feltáró, a munka megjavítását célzó vélemény is.”

Szerkesztőségünk a riport közlésével az egyébként számos esetben feladatuk magaslatán álló és szolgálatot teljesítő mentősök helyzetén szeretett volna segíteni. Távol állt és áll tőlünk az a szándék, hogy a lakosság bizalmát az Országos Mentőszolgálat munkájában megingassuk.

Vertel József bélyeggrafikai kiállítása a Dorogi József Attila Művelődési Házban*

Vertel József Dömösön született 1922-ben. Bélyegtervezéssel 1949-ben kezdett foglalkozni, s mindjárt a legelső tervével — a Lánchíd újjáépítése alkalmából kibocsátott bélyegével — a kiírt pályázaton első díjat nyert. Ettől kezdve több mint 300 bélyegtervet készített hazánk és számos külföldi ország: például Mongólia, Libanon, Szíria, Algéria, Ecuador, San Salvador, sőt, az Egyesült Nemzetek Szervezete, — az ENSZ — számára is. Vertel ebben az évben jubileumot ül; harminc esztendeje, hogy kiadott bélyegen megjelent a neve.

A dorogi kiállítás meggyőzően érzékelteti, hogy Vertel bélyegei a témák rendkívüli széles skáláját ölelik fel. Témáinak sokrétűsége — tartalmi, kompozíciós, bélyegtechnikai, hangulati vonatkozásban egyaránt — szembetűnik, mégis a tematikai sokféleség ellenére minden Vertel bélyeg azonos vonása: a közérthetőség. Ez művészi hitvallása is. Erre törekszik minden alkotásnál, s e törekvését mindig siker koronázta.

Tevékenysége során elnyert számos pályázat és díj közül kiemelkedő rangúak a következők:

1949 — Lánchíd első díj, 1955 — Az Olasz Olimpiai Bizottságnak a legszebb sportbélyegre kiírt Aranyérme, 1960 — Párizsban az Exposition Internationale de Paris Philatelic díj, 1960 — az Egyesült Nemzetek díja, 1962 — A Chilei labdarúgó világbajnokság magyar bélyegeinek díja, 1964 — ENSZ nyilvános pályázat első díja, 1966 — az év legszebb bélyege, 1967 — újabb ENSZ díj, 1969 — ismét ENSZ díj, 1975 — az év legszebb bélyege, 1978 — az ENSZ nagy tanácstermére kiírt pályázat első díja, 1978 — az ENSZ — Bécs-Donaupark — bélyeg első díja.

* Kivonat dr. Fekete György egyetemi tanár megnyitójából.